

Jutro života je tijekom sedamdesetih i prve polovice osamdesetih bila nezaobilazna pjesmarica na liturgijskim i izvanliturgijskim susretima mladih

SHARE

27

STU

2023

PRIČE

OD PAVLINSKIH ZAPISA DO ONLINE TRAŽILICA (7)

Priče o pjesmaricama: Pjesmarice duhovnih šansona

SLAVKO NEDIĆ

PJESMARICE

U početcima duhovnih šansona, dakle krajem 60-ih i početkom 70-ih, zbog teške financijske situacije tiskanje pjesmarica svodilo se na male i pojedinačne slučajeve. U nedostatku jedne univerzalne pjesmarice po

sjemeništima i bogoslovijama postojalo je mnoštvo internih pjesmarica koje su umnažane na ciklostilu za vlastitu uporabu. Neke od njih su nadržale tu svrhu te su se počele upotrebljavati i po župama

Hrvatska popularna duhovna glazba nastala je krajem 60-ih godina 20. stoljeća. U to vrijeme mladi vjernici, potaknuti promjenama koje je pokrenuo Drugi vatikanski sabor, počinju u liturgiju uvoditi skladbe u njima bliskim glazbenim izričajima kao što su šansona, beat, rock i pop, obogaćeno višeglasnim vokalnim aranžmanima. Sviralo se na električnim orguljama, gitarama i bubnjevima, a takve mise nazivaju *beat-mise*. Mnogi mlađi svećenici prihvaćaju takav način slavljenja mise s mladima, uvjereni da djeluju u duhu vremena. Jedan pak dio svećenika takav način pjevanja na misi ne prihvaća, smatrajući ga neprikladnim i nedostojnim. Ta podijeljenost traje do današnjih dana.

U ta je vremena, krajem 60-ih i početkom 70-ih, diskografija bila u povojima, nisu postojali mediji koji bi duhovnu glazbu svirali, a internetska sveobuhvatnost bila je tek san najvećih računalnih stručnjaka. Glazba se primala odlascima na koncerte, a dijelila notama. Slična je situacija bila i na području duhovnih šansona, kako je taj novi glazbeni pravac tada nazivan. S time da su ljubitelji duhovnih šansona ipak bili u velikoj koncertnoj prednosti, budući da se u većini župa na nedjeljnoj misi s mladima pjevalo uz gitare.

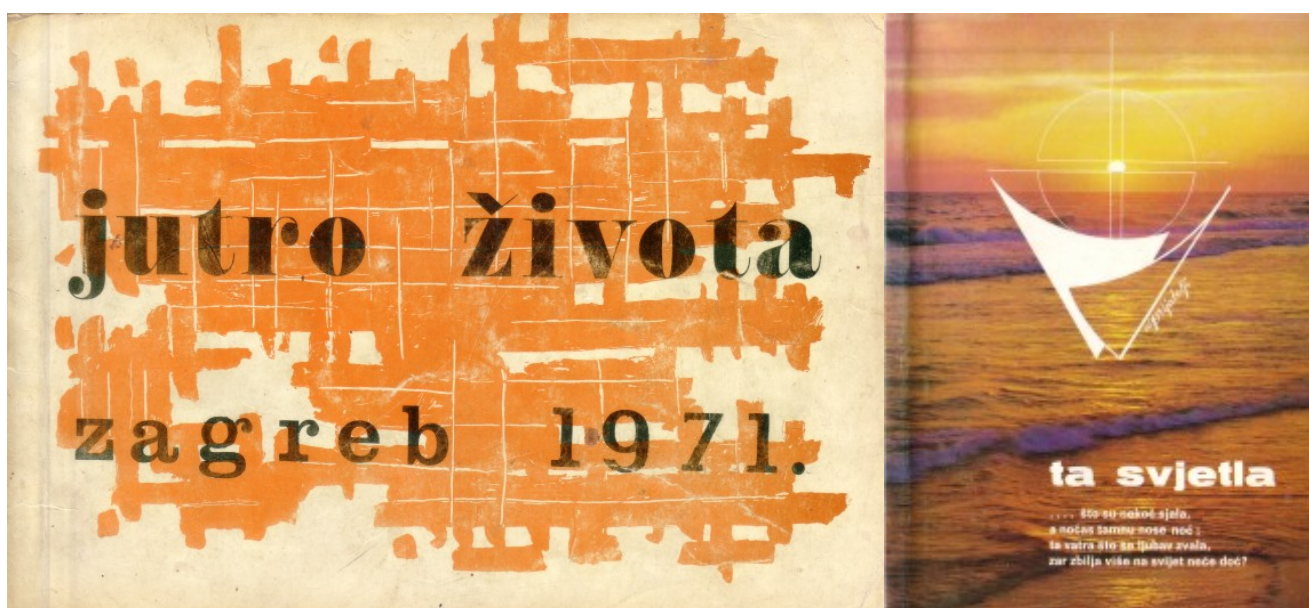
Mladi su svećenici sa sobom na župe nosili i svoje pjesmarice koje su kao sjemeništarci i bogoslovi koristili. Ovdje svakako treba spomenuti *Vijenčevu pjesmaricu*, korištenu na bogosloviji u Zagrebu.

Jutro života

Jutro života prva je prava pjesmarica duhovnih šansona. Naime, bilo je i prije nje nekoliko internih pjesmarica po sjemeništima i bogoslovijama umnoženih ciklostilom poput *Vijenac 1969. godine*. **Josip Pustički**, prvi gitarist **VIS-a Žeteoci**, prihvatio se posla i sakupio tada najpoznatije duhovne šansone te ih objavio u vlastitoj nakladi. Svrha pjesmarice izražena je u predgovoru: „Zato je ova pjesmarica dar jednog jutra života, jednog proljeća koje je svitalo nakon bure, jedan buket cvijeća s naših njiva. U svojoj konačnici ima samo jednu misiju – poslužiti širenju Radosne vijesti.“^[1] U pjesmarici se nalazi 78 pjesama te cijela, tada vrlo popularna, *Misa Marcella Giobinia*.

Jedan velik dio duhovnih šansona zadržao se zahvaljujući upravo ovoj pjesmarici. Spomenimo samo neke od pjesama koje se i danas često izvode, a potječu iz pjesmarice *Jutro života*: "Marijo o Marijo", "Hvala", "Idi kaži cijelom svijetu", "Braćo moja radujmo se", "U onaj dan", "Bože koje radosti", "O dođi k nama Bože", "Dođi dođi nam Gospode", "Kriste u Tvoje ime", "Kakav Prijatelj je Isus" te pjesme s albuma *To nije tajna* grupe Žeteoci. Šteta je jedino što urednik pjesmarice nije dovoljno vodio pozornosti o autorima pjesama, tako da je danas teško utvrditi tko je radio prepjeve pojedinih duhovnih šansona. Tada se taj podatak, budući da je većina prevoditelja bila živa, mogao bez većih poteškoća istražiti.

Jutro života je tijekom sedamdesetih i prve polovice osamdesetih bila nezaobilazna pjesmarica na liturgijskim i izvanliturgijskim susretima mladih.

Jutro života i Ta svjetla

Ta svjetla – pjesmarica VIS-a Prijatelji

Ta svjetla je pjesmarica koju su načinili VIS Prijatelji, franjevački studenti teologije, a za tisak priredio fra Petar Antun Kinderić. Pjesmarica je dobila ime po jednoj od skladbi tada najpoznatijeg duhovnog autorskog tandema, fra Inocenta Mikića i fra Petra Kinderića. Objavljena je 1973. godine i sadrži 31 pjesmu te dvije mise: *Dječju misu* Ivica Burića te *Misu mladih* koju je napisao Marcello Giombini. Što se pjesama tiče, uglavom je riječ o autorskim uradcima VIS-a Prijatelji, bilo da je riječ o vlastitim skladbama ili o prepjevima koje su oni napravili. Pored nota skladbi s njihovih singlica: "Poziv", "Mama hvala", "Na Kaptolu", "Sreća", "Molitva" i "Modro nebo" u pjesmarici se još nalaze note

prepjeva poznatih crnačkih duhovnih pjesama za koje je prepjev načinio član sastava, fra Inocent Mikić: "Kriste u Tvoje ime", "Daj nam svima Duha svog", "On među nas je došao", "Znam da Tvoja ruka", "Sutra bit' će bolji dan" i druge.

Uz ove dvije pjesmarice vrijedno je spomenuti još dvije: *Doći će vrijeme – Mala pjesmarica Zbora Jukić*, koja je bila vrlo popularna u franjevačkim župama po Bosni i Hercegovini te *Hrvatske crkvene popijevke fra Šimuna Šite Ćorića*. Te četiri pjesmarice obilježile su prvo razdoblje duhovne glazbe.

Svi slavimo Gospodina

Duhovna glazba 80-ih doživljava sve veću ekspanziju. Objavljuju se nove kasete s autorskim pjesmama, a sve se više traže i pjesme s karizmatičkih susreta. Stoga na inicijativu don **Bože Medvida** iz Jelse autor ovih redaka, **Slavko Nedić**, tada student teologije s dugogodišnjim iskustvom u duhovnoj glazbi, započinje rad na novoj pjesmarici koja bi trebala biti drugačija od dosadašnjih. I tako je stvorena pjesmarica *Svi slavimo Gospodina*. U nju su uvrštene sve do tada značajnije duhovne šansone koje se već pjevaju po crkvama, prepjevi novih karizmatičkih pjesama te izbor novih autorskih skladbi s novosnimljenih kasete popularne duhovne glazbe, među kojima su pjesme grupa **Kyrios, Kefa, Karizma, Dominik, Milovan, Jukić i Runolist**. Uz sve to, u pjesmaricu su trebale ući i obrade najpoznatijih pučkih napjeva čiju je akordsku obradu za gitaru, prema orguljaškim dionicama, napravio već spomenuti urednik pjesmarice. Međutim, taj dio na kraju nije uvršten. Notograf pjesmarice bio je tada vrlo poznati i priznati **Vlatko Kanoti**, a u dodatku se nalazi slikovni prikaz koji pojašnjava kako se pojedini akordi sviraju na gitari i klavijaturama.

Prvo izdanje pjesmarice objavljeno je 1986. godine i vrlo brzo razgrabljeno, tako da je već sljedeće godine načinjeno drugo, a 1995. i treće. Novost ove pjesmarice je i prigodno tekstualno izdanje u kojem su se nalazili samo tekstovi svih pjesama, što je bilo pogodno za dijeljenje u crkvama onima kojima note nisu bile neophodne.

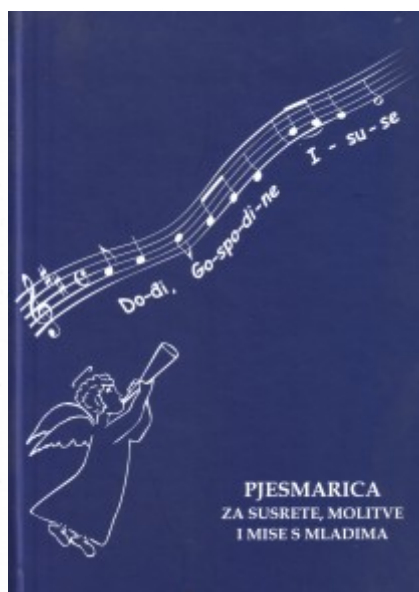
U gotovo isto vrijeme zadarski Župni ured Petrčane objavljuje pjesmaricu *Vječno vrelo: izbor duhovnih šansona* koju je priredio **dr. Eduard Peričić**. Note su rukom pisane, a prvo izdanje sadržavalo je 76 pjesama. U kasnijim izdanjima broj se pjesama povećavao.

Svi slavimo Gospodina i Vječno vrelo

Služite Gospodinu u veselju (Framina pjesmarica)

Devedesete godine popularne duhovne glazbe obilježila je pjesmarica *Služite Gospodinu u veselju*, tzv. *Framina pjesmarica*. Pjesmaricu je 1998. godine objavila Nacionalna središnjica Franjevačke mladeži FRAMA. Pjesmarica sadrži više od 500 pjesama. Pjesme su složene abecednim redom, a uz odabir pjesama iz dotadašnjih pjesmarica, uvrštene su i autorske pjesme s novosnimljenih albuma hrvatskih izvođača te pjesme koje su nastale u okvirima Frame, odnosno Franjevačke mladeži. Na pjesmarici je radila mnogobrojna ekipa suradnika među kojima su: **fra Ivica Jagodić, fra Petar Filić, fra Milan Krišto, fra Ivan Matić i fra Joso Oršolić**. Uz notno izdanje objavljeno je i tekstualno i to u tri dopunjena izdanja.

Služite Gospodinu u veselju i Dodji, Gospodine Isuse

Dodji, Gospodine Isuse (Plava pjesmarica)

Ured za pastoral mladih Varaždinske biskupije 2004. godine objavljuje pjesmaricu *Dodji, Gospodine Isuse*, poznatija i kao *Plava pjesmarica* ili *Varaždinska pjesmarica*. U podnaslovu pjesmarice stoji da je ona namijenjena za susrete, molitve i mise s mladima. Pjesmaricu je pripremio Zbor mladih varaždinske biskupije, a uredio **Ivan Malbašić**, tada voditelj zbora. Vodeći računa o multimedijalnosti korištenja pjesmarice organizatori su ponudili tekstove pjesama kao PowerPoint prezentaciju. Datoteka se može skinuti na stranici Crkvena glazba varaždinske biskupije.[2] Što zbog cijene, koja je bila uistinu vrlo pristupačna (30 kn), što zbog odabira pjesama, a i činjenice da iza nje 'stoji' ured jedne biskupije, pjesmarica je vrlo brzo postala popularna te se i danas koristi.

Hvaljen budi (tzv. Vukovarska pjesmarica)

Župa sv. Filipa i Jakova iz Vukovara, Festival duhovne glazbe Bonofest i Osječki list objavili su 2009. godine novu pjesmaricu pod nazivom *Hvaljen budi, tzv. Vukovarska pjesmarica*. Pjesmarica je objavljena u povodu 800. obljetnice Franjevačkog reda. Na njoj je, gotovo dvije godine, radila velika ekipa suradnika, među kojima su bili: Franjevačka mladež Vukovara, sestre sv. Križa iz Đakova te glazbeni sastav Novo svitanje iz Zagreba. Pjesmarica ima 450 stranica, a tiskana na posebnom, tzv. biblijskom papiru. Sadrži 376 pjesama i kompilacija je svih dosadašnjih pjesmarica, uz dodatak određenog broja „klasičnih“ crkvenih i pučkih popijevki (posebno božićnih i uskrasnih) iz bogate tradicije

hrvatskog naroda, poznate duhovne popijevke, kao i novije pjesme naših mlađih skladatelja.

Uz notno izdanje napravljeno je i džepno izdanje koje sadrži samo tekstove (bez nota) s dodanim službenim molitvama Crkve, Jutarnja i Večernja, odnosno četiri tjedna Psaltira (iz Časoslova) s vlastitim antifonama i molitvama liturgijske godine, a na kraju se nalaze i molitve iz franjevačke baštine. Drugi dodatak pjesmarici je dostupnost pjesama u MIDI formatu što olakšava korištenje i onima kojima note nisu jača strana.

Predgovor pjesmarici napisao je đakovačko-osječki nadbiskup **Marin Srakić**, koji je i pohvalio inicijativu za ovo trenutno najopsežnije izdanje za mlade.

„Važno je napomenuti kako ovo nije liturgijska pjesmarica, no ipak donosi i pjesme koje se nalaze u liturgijskim pjesmaricama pa se stoga mogu pjevati i u liturgiji, vodeći računa o liturgijskim crkvenim propisima.“^[3]

Hvaljen budi (Vukovarska pjesmarica) izdanje s notama i tekstualno izdanje

Velika katolička pjesmarica – Verbum

Nakladnička kuća Verbum 2010. godine objavljuje pjesmaricu pod nazivom *Velika katolička pjesmarica*. Prvo izdanje pjesmarice imalo je 400 pjesama na 656 stranica. Ova jedinstvena pjesmarica praktična formata sadrži velik izbor duhovnih šansona i ostalih skladbi za razne prigode, kao i odabrane pjesme za sva liturgijska razdoblja crkvene godine (došašće, božićno, korizmeno i uskršno vrijeme). Posebnost su dodane skladbe za mješovite zborove te nekoliko misa. U kazalu su pjesme složene abecednim i tematskim

redom, što uvelike omogućuje njihovo pronalaženje. Pjesmarica je objavljena u tri ista izdanja, dok je četvrto prošireno na 444 skladbe i 732 stranice. Veliku katoličku pjesmaricu priredio je **Ivan Vuletić**, a notografiju je napravila **Jelena Prpa Vuletić**.

Velika katolička pjesmarica uistinu je velika: brojem pjesama i brojem stranica, ali je, nažalost, formatom mala, stoga je šteta što se nakladnik nije upustio u tiskanje izdanja većeg formata, budući da je ovo od 19 cm ipak premalo za svirače.

Najljepši cvijet

Prošle, 2022. godine, za Veliku Gospu mala Župa sv. Ive iz Donje Tramošnice (BiH) odlučila je za internu uporabu napraviti pjesmaricu koja će sadržavati odabrane pjesme pjevane u župi, uz dodatak novih pjesama koje se pjevaju po drugim hrvatskim crkvama te nešto iz opusa svog župnika, koji također sklada. I tako je objedinjavanjem bogate prošlosti i sadašnjosti liturgijske te duhovne glazbe nastala pjesmarica *Najljepši cvijet*, s više od 200 pjesama. Stoga se u njoj na jednom mjestu nalaze pjesme poput "Do nebesa", "Zdravo Djevo", "Tebe Boga hvalimo", zatim napjevi s početka duhovnih šansona kao što su "Kakav prijatelj je Isus", "Braćo moja radujmo se", "Idi kaži cijelom svijetu", do novijih autorskih napjeva kao što su "Pjesma nad pjesmama", "Bog te ljubi" i "Hvalospjev ljubavi" te noviji prepjevi poput "Moj Isus", "Evo me" i "Isus premješta planine".

Pjesme su podijeljene u sedam cjelina: pjesme kroz godinu, pjevani misni dijelovi, zatim tematski napjevi došašća, božićnog, korizmenog i uskrsnog vremena te dodatak. Pjesmaricu su priredili župnik župe Donja Tramošnica, fra Joso Oršolić, i Slavko Nedić, autor ovog serijala. Notografiju je radila **Maja Nedić**.

Pjesmarica je u kratkom vremenu od lokalne interne pjesmarice postala tražena te je nedavno izašlo i njezino drugo, dopunjeno izdanje.

U ovom tekstu predstavio sam samo mali dio pjesmarica s područja popularne duhovne glazbe. Prikazao sam samo one najznačajnije, ali takvih, skupnih pjesmarica ima još desetak. Kad tome dodamo i razne tematske pjesmarice (božićne, uskrsne, marijanske i festivalske) te osobne pjesmarice, onda je sigurno riječ o najmanje 150-ak notnih knjiga.

Tekst je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz programa poticanja novinarske izvrsnosti.

[1] Josip Pustički, Jutro života, pjesmarica, Zagreb 1971, Vlastita naklada, Predgovor str. 3

[2] Vidi

<https://glazba.biskupija-varazdinska.hr/psalmisti-i-orguljasi/pjesmarica-na-platnu/upute/811>

(pristupljeno 24. 11. 2023.)

[3] Vidi: <https://filipjakov-vu.com/nasa-izdanja> (pristupljeno 24. 11. 2023.)

SHARE

Moglo bi Vas zanimati

30

STU

INTERVJU

Jacques Houdek: Djeca su publika koju ne možeš “farbati”

28

STU

INTERVJU

Z++: „Nije dobro započinjati rad na pjesmi s ciljem da svira na radiju“